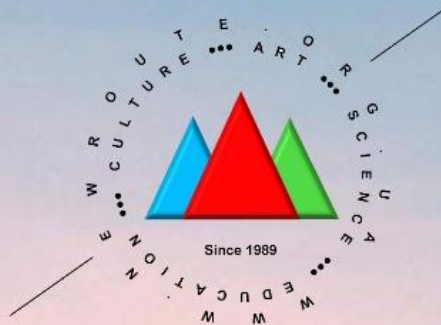

НОВИЙ КУРС • WWW.NEWROUTE.ORG.UA
НАНМ УКРАЇНИ • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/NANMU
ISCU «PROTON GLOBAL» • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/PROTON

ISSN 2710-1177 (online)

DOI: 10.61718/crp

TM

КРЕАТИВНИЙ ПРОСТІР

Науковий журнал

Електронне видання

НОВИЙ КУРС • WWW.NEWROUTE.ORG.UA
НАНМ УКРАЇНИ • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/NANMU
ISCU «PROTON GLOBAL» • WWW.NEWROUTE.ORG.UA/PROTON

ISSN 2710-1177 (online)
DOI: 10.61718/crp
Publisher ID: 7886

КРЕАТИВНИЙ ПРОСТІРTM

Науковий журнал

Електронне видання

2025 • № 32

- Освіта • Фізична культура • Спорт •
- Культура • Мистецтво • Журналістика •
- Гуманітарні та соціальні науки • Бізнес • Адміністрування •
- Право • Готельно-ресторанна справа • Туризм • Рекреація •
- Транспорт • Безпека • Інженерія • Математика • Виробництво •
- Будівництво • Природничі науки • Сільське господарство •
- Охорона здоров'я • Соціальне забезпечення •

КРЕАТИВНИЙ ПРОСТІР™ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Засновано 2020 року. Журнал є електронним мультидисциплінарним науковим виданням. Міжнародний стандартний номер періодичного видання ISSN 2710-1177 (online). Видавцем журналу викристовується офіційно зареєстрований знак для товарів та послуг (торгова марка) Креативний простір™, що підтверджує та гарантує високу якість наданих послуг (Свідоцтво № 342949 видане Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»). Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8013 від 22.11.2023. Зареєстровано у глобальному реєстрі видавців Global Register of Publishers. Ідентифікатор видавця 7886. Видання отримує власний DOI. Видавництво зареєстровано у Crossref із власним префіксом 10.61718. Засновник та видавець: Соціально-гуманітарна науково-творча майстерня «Новий курс» (рік заснування – 1989) є науковою установою. Контент розміщується в базі даних інформаційного ресурсу «Наукова періодика України», в пошуковій системі наукових публікацій «Google Scholar», в репозитарії на сайті засновника. Індексуються за показниками h-індекс (Google Scholar), i10-індекс (Google Scholar). Включено до каталогу наукових ресурсів відкритого доступу ROAD, до академічної бази даних ResearchBid, до бази наукових публікацій Google Scholar, до каталогу наукової періодики України з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського Національної академії педагогічних наук України, до реєстру наукових видань України державної наукової установи України «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації». Публікація у виданні є науковою працею, яка опублікована у вітчизняному електронному науковому періодичному виданні та підтверджує апробацію наукових досліджень автора. У науковому періодичному виданні можуть бути розміщені наукові повідомлення про розробки та праці, в т. ч. інформація про підготовку кваліфікаційних (дипломних) робіт, дисертаційних досліджень, творчих мистецьких проєктів тощо. Наукове періодичне видання не входить до переліку фахових видань України. Наукове періодичне видання є мультидисциплінарним науковим виданням. У виданні розміщуються наукові публікації за повним переліком галузей знань. Автори несуть відповідальність за зміст (авторство та самостійність досліджень), точність та достовірність викладеного матеріалу. Редакція може не поділяти точку зору авторів. Наукові публікації оприлюднюються в рамках проведення науково-практичної конференції «Креативна трансформація та модернізація сучасного суспільства». Розміщення публікації автора у науковому періодичному виданні є підтвердженням участі автора у конференції. За результатами проведення конференції та оприлюднення рукописів, автори отримують електронний сертифікат (30 годин – 1 ECTS credits). Сертифікати оприлюднюються на сайті видавця (згідно Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800).

Редакційна колегія:

Кучин Сергій Павлович, головний редактор, доктор економічних наук, професор, академік Національної академії наук вищої освіти України
Акіншина Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
Березовська-Чміль Олена Борисівна, кандидат політичних наук, доцент
Внукова Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент
Гетьман Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент
Гришко Світлана Вікторівна, кандидат географічних наук, доцент
Доброер Наталія Вікторівна, кандидат культурології, доцент
Дубовик Наталія Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент
Єрошенко Олена Віталіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Калініна Ольга Сергіївна, кандидат культурології
Карпинський Борис Андрійович, доктор економічних наук, професор
Кислюк Любов Вікторівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Кожедуб Олена Василівна, кандидат соціологічних наук, доцент
Коробчук Людмила Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Кучин Павло Захарович, заслужений артист України
Кучина Тетяна Ігорівна, відповідальний секретар, магістр з маркетингу
Мікртіян Оксана Альбертівна, доктор педагогічних наук, професор
Пашкова Надія Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент
Підлісна Ольга Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент
П'ятакова Галина Павлівна, доктор педагогічних наук, професор
Рассомахіна Ольга Андріївна, кандидат юридичних наук, доцент
Сафонова Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент
Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент
Сторож Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент
Тарасюк Лариса Сергіївна, доктор філософських наук, професор
Федоренко Микола Олександрович, кандидат філософських наук, доцент
Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент
Хожило Ірина Іванівна, доктор наук з державного управління, кандидат медичних наук
Ціватий Вячеслав Григорович, кандидат історичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України
Шевчук Інна Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор
Шептуха Олена Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент
Штулер Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор

Креативний простір: електрон. наук. журн. – № 32. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 45 с.

УДК 001 • К79 • ISSN 2710-1177 (online) • DOI: 10.61718/crp

Опубліковано на основі ліцензії Creative Commons Attribution License

© СГ НТМ «Новий курс», 2025

© Автори, 2025

ЗМІСТ

	Стор.
Освіта, культура та мистецтво, гуманітарні та соціальні науки, журналістика та інформація	6
<i>Хилевич Леся Ігорівна</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В КОЛЕКТИВІ	6
<i>Kurinyi Dmytro</i> THE IMPORTANCE OF ENGLISH KNOWLEDGE IN THE FIELD OF UNMANNED AERIAL VEHICLES	7
<i>Лаврентьєва Тетяна Миколаївна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	9
<i>Микитюк Оксана Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМА ПІДЛІТКОВОЇ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У ШЛЯХІ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	11
<i>Онучак Людмила Володимирівна, Руженська Тетяна Миколаївна</i> ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ У ПЕРЕКЛАДІ	12
<i>Дюканов Олександр Алійович</i> ІНТЕГРАЦІЯ ДУХОВНИХ І ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	14
<i>Мотуз Костянтин Миколайович</i> НАПРЯМКИ СПРИЯННЯ ФОРМУВАННЮ КУЛЬТУРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СЕРЕД МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЧЕРЕЗ СПОРТИВНУ ГІМНАСТИКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗВО ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ	18
<i>Протасевич Любов Анатоліївна</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	20
<i>Карпенко Ангеліна Андріївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	22
<i>Велінець Юлія Василівна</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	23
<i>Палкуш Віталія Петрівна</i> СПЕЦИФІКА АЛЬТЕРНАТИВНИХ ШКІЛ США	25
<i>Козубовський Ростислав Володимирович, Тополянський Сергій Іванович</i> ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО	26
<i>Романюк Аліна Юріївна</i> ТРАДИЦІЇ ТА ПОСТУП В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФОРТЕПАННІЙ МУЗИЦІ ДЛЯ ДІТЕЙ	28
<i>Пелих Ілона Іванівна</i> ІДЕЙНО-ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ «ГАННА-ПАННА: КАЗКА ЗАГУБЛЕНИХ ДУШ» ЗА МОТИВАМИ ПОВІСТІ О. ЗАБУЖКО «КАЗКА ПРО КАЛИНОВУ СОПІЛКУ»	30
<i>Могіленець Дмитро Володимирович</i> ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІА У ВИСТАВАХРЕФЛЕКСІЯХ НА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ («ДЗЯДИ» М. КЛЕЧЕВСЬКОЇ У ФРАНКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРІ)	32
Бізнес, адміністрування та право, безпека та оборона, транспорт та послуги	35
<i>Козаченко Віталій Валерійович, Беденок Валерія Валеріївна, Гриценко Валерія Валеріївна</i> ІЛЮЗІЯ СВОБОДИ ВИБОРУ У КРИМІНАЛЬНІЙ ПОВЕДІНЦІ: ДЕТЕРМІНІЗМ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ	35
<i>Немченко Юрій Владиславович</i> МЕТОДИ ВИЯВЛЕННЯ ДЖЕРЕЛ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ	38

освітньої діяльності та формуванню навичок самостійного навчання. За допомогою таких платформ викладач може проводити опитування, контрольні роботи, а також організовувати обговорення професійних тем у віртуальних класах;

- **інтерактивні інструменти** (Kahoot, Quizlet, Mentimeter) – створюють умови для активної участі студентів у навчальному процесі. Вони дозволяють проводити ігрові опитування, флеш-карти для запам'ятовування термінології, інтерактивні презентації та вікторини, що стимулюють мотивацію до навчання та підтримують високий рівень зацікавленості. Такі інструменти сприяють розвитку швидкості мислення, концентрації та командної взаємодії під час навчальних активностей;

- **віртуальні бізнес-кейси та симуляції ділових переговорів** – дозволяють моделювати реальні професійні ситуації: укладання контрактів, проведення переговорів, презентації продуктів, аналіз фінансових документів. Завдяки цим технологіям студенти отримують можливість застосовувати теоретичні знання на практиці, формувати навички аргументації, прийняття рішень та вирішення конфліктних ситуацій у професійному контексті;

- **CLIL-технологія** (Content and Language Integrated Learning) – передбачає інтегроване навчання, коли мовний матеріал вивчається одночасно з фаховим контентом (економіка, маркетинг, фінанси) [6].

Отже, концептуальні основи сучасного викладання ділової іноземної мови для студентів-економістів ґрунтуються на поєднанні лінгвістичних, професійних і культурних компонентів. Ефективність освітнього процесу забезпечується впровадженням інноваційних методів, технологій та принципів професійної спрямованості навчання. Формування комунікативної компетентності майбутнього економіста є стратегічним завданням підготовки висококваліфікованих кадрів для міжнародного ринку праці.

Джерела.

1. Гез Н. І. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2010. 256 с.
2. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 183 p.
3. Томахін Г. Д. Мова і культура: Лінгвокраїнознавство у навчанні іноземних мов. Київ: Вища школа, 1999. 223 с.
4. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2014. 278 p.
5. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іноземної мови в діяльності у вищій школі. Дніпро: Видавництво ДНУ, 2012. 312 с.
6. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 173 p.

УДК 378.01

Карпенко Ангеліна Андріївна

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підготовка майбутніх психологів до професійної діяльності є багатоаспектним процесом, що охоплює як теоретичне навчання, так і формування практичних навичок, особистісний розвиток та етичну свідомість.

Аналіз українських та зарубіжних наукових джерел надає підстави для виокремлення кількох підходів до визначення змісту поняття «професійна підготовка» у науково-теоретичному аспекті. Особливу увагу приділяли дослідженню цієї проблеми визначні вчені А. Кузьмінський, В. Бондар, В. Панок та інші [1].

Академік В. Панок пропонує власну трирівневу модель професійної підготовки, яка об'єднує три наскрізні лінії:

1. Формування професійних умінь і навичок;
2. Розвиток внутрішньої мотивації та професійної спрямованості;
3. Виховання професійних і особистісних якостей, необхідних для успіху в професії [3].

У педагогічному словнику «професійну підготовку» визначено як «сукупність спеціальних знань, умінь і навичок, якостей особистості, трудового досвіду і норм поведінки, що забезпечують можливість успішної праці у вибраній професії» [4]. В «Енциклопедії освіти» професійна підготовка трактується як «цілеспрямований, організований процес формування в особи комплексу професійних компетентностей, потрібних для виконання фахових завдань на певному рівні кваліфікації» [2].

Отже, критично важливими аспектами в підготовці фахівців-психологів в Україні є практична підготовка та супервізії, особистісний та емоційний розвиток, етична та правова компетентність майбутніх психологів.

Основна мета професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти полягає в перетворенні теоретичних знань на реальні робочі навички, інтеграції більшої кількості годин практичної роботи в реальних умовах (школи, лікарні, центри соціальної допомоги, приватні практики). Зміст підготовки майбутніх психологів включає застосування методів, технік та процедур у реальних або змодельованих робочих ситуаціях, де здобувачі

освіти здобувають безпосередній досвід роботи у формі проходження виробничої практики, асистентської роботи, навчальних симуляцій або виконання реальних проєктів. Результат такої підготовки є сформованість ключових компетентностей, необхідних для самостійної та ефективної роботи фахівцям в майбутньому.

В системі професійної підготовки слід виокремити супервізію, наступний критично важливий елемент забезпечення якості, інтеграції теорії та практики під час виконання завдань та етичності роботи майбутніх фахівців.

Завдання закладу вищої освіти у формуванні особистісного та емоційного розвитку майбутніх фахівців виходять далеко за межі не лише академічного навчання. Вони спрямовані на виховання цілісної, зрілої та соціально компетентної особистості. Зміст підготовки майбутніх психологів до професійної діяльності полягає у створенні умов, де студенти зможуть пізнати себе, свої здібності та межі, навчитися рефлексії, управляти стресом та часом, формувати емоційний інтелект та комунікативні навички, етичну, соціальну відповідальність та правову компетентність.

Таким чином, саме ці аспекти формують не просто «знаючого» фахівця, а професійно зрілу, етичну та ефективну особистість, здатну надавати якісну психологічну допомогу.

Джерела.

1. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 188 с.
2. Енциклопедія освіти / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Панок В. Г. Професійна підготовка практичних психологів до роботи в освітній системі: монографія. Київ: Фенікс, 2008. 210 с.
4. Педагогічний словник / за ред. І. А. Зязюна, Г. К. Овчаренко. Київ: Либідь, 2005. 496 с.

Велінець Юлія Василівна

Національний університет водного господарства та природокористування,
Науковий керівник: Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент,
Національний університет водного господарства та природокористування

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вступ. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) – наслідок бойового досвіду, який деструктивно впливає на психічне здоров'я та соціальну адаптацію військовослужбовців. Дослідження психологічних особливостей ПТСР критично важливе для розробки ефективних програм психологічної допомоги та реабілітації.

Концептуалізація та клініко-психологічна симптоматика ПТСР визначається як кваліфікаційна наукова праця, яка характеризується єдністю змісту і свідчить про внесок автора в науку. Клінічна картина ПТСР у військовослужбовців охоплює чотири основні кластери симптомів:

- регулярні нав'язливі спогади про травмуючу подію (флешбеки) та нічні жахіття, а також характерні раптові фізичні відчуття (пітливість, тремтіння, тахікардія) у відповідь на тригери;
- стійке ухилення від думок, розмов, місць або ситуацій, які нагадують про травму;
- часткова або повна втрата згадок про травматичну подію;
- гіперзбудження (Hyperarousal): стан підвищеної готовності, надмірна настороженість, дратівливість, гнів та проблеми зі сном; труднощі із концентрацією уваги та надмірний контроль (компульсивне перевіряння дверей, вікон);
- негативні зміни в когнітивній сфері та настрої (Negative Alterations in Cognitions and Mood);
- емоційне заціпеніння, відчуження від близьких та втрата здатності відчувати позитивні емоції; ірраціональне почуття провини за події, які військовослужбовець не міг контролювати.

Етіопатогенетична специфіка та фактори ризику. Виникнення ПТСР у військовослужбовців детермінується не лише інтенсивністю окремої травматичної події, але й кумулятивним ефектом тривалого перебування в умовах хронічного бойового стресу та безпосередньої загрози життю. Тривалість експозиції до зони бойових дій корелює з пропорційним зростанням ризику розвитку розладу.

Специфічні травматичні події (Moral Injury). Окрім прямої загрози життю, високим предиктором розвитку ПТСР є участь у діях, які суперечливі з точки зору морально-етичних переконань військовослужбовця, включаючи застосування зброї з летальними наслідками (навіть щодо ворога), або переживання зради (моральна травма, *Moral Injury*) [1]. Це спричиняє ірраціональне почуття провини та глибоку екзистенційну кризу.

Ризик розвитку ПТСР удвічі вищий у осіб, які мали в анамнезі перенесені психічні травми (особливо пов'язані з насильницькими діями), якщо проміжок між попередньою травмою та бойовим досвідом становить